

andrea
sedláčková

každý
něco tají

Andrea Sedláčková
Každý něco tají

PROSTOR

andrea
sedláčková
každý
něco tají

PROSTOR | PRAHA | 2017

© Andrea Sedláčková, 2017
© PROSTOR, 2017

ISBN 9788072603626

Tatianě Vilhelmové

1

Všichni si nosíme v hlavě dva scénáře života. První je praktický život, práce, rodina, nákupy, dovolené, kde si nic moc nedovolíme. Pod ním se skrývá druhý scénář virtuálního života. Co bychom si přáli zažít. Většina lidí si povolí nanejvýš nevěru, adrenalinový sportovní úlet, exotické prázdniny. Ale chtěli by víc. Proto milují nahlížet do cizích osudů, být diváky života těch druhých. Některým to frustraci zmenšuje, jiným umocňuje. Scenáristé, spisovatelé, režiséři mají výhodu, že své sekundární touhy mohou vybit rozličnými výtvo-ry, herci smůlu, že v nich musí hrát.

Smráká se a les vypadá klidně a majestátně. Náhle se mezi stromy zjeví ženská postava, běží, jak nejrychleji umí. Přes nerovný terén to jde těžce, během úprku zhluboka dýchá. Hezký obličej má plný šrámů a krve. Roztrhané šaty odhalují malá prsa, která si zakrývá rukama. Dohání ji voják v ruské uniformě. Zachytí ženu v běhu, chvíli se s ní pere, serve jí z trupu zbytek oblečení a prudce ji svrhne na zem. Nalehne na ni a obdaří

ji párem facek. Žena vydává jakési zoufalé zvuky, nejsou to žádná slova, jen výrazy nářku poraženého. Násilník ženu chytá za zápěstí, zkroutí je nad hlavu, funí do zoufalé tváře oběti. Žena se z posledních sil marně brání nátlaku vojákovy těla, svíjí se pod jeho tíhou, ale pak se přestává bránit a jen úpí, jak do ní muž brutálně naráží. Jeho dlaň bolestně svírá ženino ňadro, vítěz chrčí uspokojením.

„Stop.“

Daniel se svalí z Luciina těla na zem a zhluboka odychuje. Zapíná si poklopec. Pak se s provinilým výrazem otáčí na Lucii, která vedle něj také ještě chvíli nepohnutě leží, zdecimovaná, neschopná pohybu. Kostymérka k ní přiskakuje s županem. Lucie vstává, třese se zimou a tečou jí slzy, které vypadají skutečné. Utře si je a prohrábne rozčuchané dobové lokny plné mokrého listí. Bolí ji koleno, z kterého teče skutečná krev.

„Promiň, ty facky mi ulítly,“ omlouvá se Daniel. Lucie se snaží být nad věcí: „Byla bych radši, kdybys to markýroval. Takhle si lidi v divadle budou myslet, že jsem oběť domácího násilí.“

Čekají na verdikt mladičkého režiséra, který se obrací na kameramana: „Jaký to bylo?“

„Tahle byla pro mě nejlepší.“

Režisér nevypadá spokojeně: „Máme světlo ještě na jedno jetí?“

Kameraman potvrdí, co už je stejně všem jasné, protože les se pomalu noří do tmy: „Ne, už tohle byl limit.“

Režisér tedy neochotně, aby bylo cítit, že je to proti jeho vůli, oznamuje: „Tak jo, díky moc. To je pro dnešek všechno.“

Lucie si oddychne a odchází do karavanu. Serve ze

sebe mokré roztrhané šaty, setře z nohou blátivý sníh, rychle se oblékne do civilu. A pak to najednou pustí, rozbřečí se. Sice všechno byla kašírka, ale stejně se jí zdá, jako by znásilnění skutečně zažila. Bezmoc a ponížení se jí usadily v těle. Facky byly moc silné, Daniel ji nešetřil a cítila, jak nad ní jeho tělo vyhrávalo, a že kdyby se rozhodl jí někdy někdo tohle udělat, tak by se ubránit nemohla.

Neměla při hraní ráda, když markýrování přerostlo proti její vůli do jakési reality, když se postava vytratila a ona se bezděčně za ni zaměnila. Lidé si většinou myslí, že herci milují, když můžou opustit svou identitu, ztotožnit se s hrdinou, být někým jiným. Jenže Lucii se to stává až příliš snadno, ztratí se v postavě tak, že na chvíli neví, kdo je, a potom prožívá jakousi bezmoc a rozčilení z tohoto podlehnutí. Protože ve skutečnosti si přeje, aby vše držela ve svých rukou. Asi proto, že právě toho je ve většině zásadních životních situací neschopná.

Někdo klepe. Lucie se vysmrká a pokud možno neutrálním hlasem se ptá: „Ano?“ Maskérka opatrně otevírá dveře karavanu: „Půjdeš do maskérny, nebo tě mám odlíčit tady?“

Lucie si přeje jedinou věc: být sama, uklidnit se, najít se: „Za chvíli přijdu. Nech mě, prosím tě.“

Maskérka chce zavřít, ale aniž by se na cokoliv ptal, do karavanu nakoukne s úsměvem režisér: „Neruším? Přišel jsem ti poděkovat. V tom posledním jetí jsi byla úžasná... Víím, že to jsou nepřijemný scény.“

Lucii tenhle sebevědomý náfuka už od začátku filmování leze na nervy, a protože byl dnes poslední natáčecí

den, nehodlá se už přetvařovat, takže mu nepříjemným hlasem odsekne: „Nepříjemný hlavně je, že se v týchle chvíli na place objeví lidi, co jsem předtím nikdy neviděla.“

Režisér vejde do karavanu: „Prosím tě, jaký lidi? Byl tam normální štáb.“

„Promenoval se tam fotograf, kterýho neznám.“

Režisér jen pokrčí rameny a rozvalí se na pohovce karavanu: „Potřebujeme nějaký zajímavý fotky k propagaci.“

Lucii popuzuje, že se jí vecpává do teritoria, že nemluví uctivě, že nejspíš lže: „Nechtěla bych, aby na internetu kolovaly moje nahý fotky...“

Režisér taky nemá Lucii v lásce, považuje ji za přecitlivělou a namyšlenou a je rád, že už mají natáčení za sebou, ale radši ji ujistí, aby ještě neudělala nějakou scénu: „Neboj, všechno máme pod kontrolou.“

„Tak jo. Můžeš mě, prosím tě, nechat samotnou?“

„Promiň, už tě nebudu rušit. Uvidíme se na dotočném?“

„Jo, ale dorazím později,“ zalže Lucie a podívá se na hodinky. Je půl šesté, v Praze budou nejdřív za hodinu, kdyby nejela k matce, tak stihne Jirkovo představení od začátku. Jenže u matky už nebyla týden.

Zmražené maso, zelenina, pečivo, jogurty, džusy. Systematicky nakládá do nákupního vozíku potraviny, schovaná pod hluboko naraženou čepicí. Ale stejně se Lucii do cesty postaví paní, jejíž otázka je oznamovacího tónu, protože už má v ruce připravený mobil: „Mohla bych si udělat fotku s mojí dcerou? Díváme se na váš seriál...“

Lucie kývne, fotka je mobilem rychle udělaná.

Pospíchá ke stojanu s tiskem, odkud bere skoro

všechny časopisy pro ženy. Mrkne na titulní stránky bulvárních časopisů, kterých se ale nedotkne: „Opustil manželku den před porodem!“, „Už to víme: trpí nervovou nemocí a má sklony k sebevraždě“, „Podivná návštěva u lékaře. Tají snad vážnou nemoc?“

U kasy vytáhne z kbelíku s lehce povadlymi kytkami svazek růží slibující, že snad ještě hodinu bude jakž takž reprezentativní.

U dveří matčina bytu už tuší puch zaschlé moči, nevypraného prádla, přeplněného odpadkového koše, cigaret. Lucie se ironicky usměje: čeká mě vůně mého dětství. Nadechne se a odemyká. V bytě jako by nikdo nebyl. Rozsvěcuje. V předsíni je všechno při starém: bordel a kyselý smrad. Míří do kuchyně, kde otevírá okno a přitom volá do vedlejší místnosti: „Ahoj, mami.“ Z ložnice se neozývá odpověď, Lucie tam tedy vchází. Matka leží v posteli, spí. Je osvětlená pouze proužkem světla, přicházejícím z předsíně. Lucie chytá matku za ruku, ta se těžce přetočí na druhou stranu a něco zamumlá.

„Přivezla jsem nákup.“

Matka se probírá, chvíli na Lucii nepřítomně zírání, pak ji pozdraví výčitkou: „Čekala jsem tě včera.“

„Promiň, nestihla jsem to,“ otevírá okna také v ložnici a mizí do kuchyně, kde jednou rukou vytahuje nákup a druhou telefonuje: „... na teď, Bednářova ulice sto patnáct... děkuju.“

Probíhá bytem, posbírání po zemi kusy pohozeného špinavého oblečení, vrazí do pračky ručnicku a utěrku, spouští ji. Ještě nahlédne do ložnice. Matka si mezitím pustila televizi a rozespale na ni kouká.

„Zítra přijdu pověsit prádlo. A počítej taky se sprchou!“

Matka neodtrhne oči od obrazovky: „Moc dlouho ses nezdržela. Zavři aspoň ty okna!“

Představení už začalo, Lucie přichází pozdě. Předává uvaděčce kytici, která nesplnila očekávání a je v tristním stavu. Snaží se nepozorovaně usednout na přístavek ve třetí řadě. Jirka si Lucie samozřejmě všimne a nemůže se ubránit lehkému úsměvu. Pod nosem má malý legrační knírek. Kostým a scéna evokují atmosféru sedmdesátých let. Lucii se takhle líbí, připadá jí s lehce natupírovanými vlasy sexy, bílý rolák a zvonové kalhoty mu paradoxně sluší, nevypadá na svých skoro čtyřicet. Hrají Havlův Protest a publikum se baví textem, kde jeden opozičník radí druhému, jak nejlépe uniknout před tajnou policií.

Jako by se bál odposlouchávání, Jirka se rozhlédne a zašeptá: „Mimo jiné, když byste je někdy chtěl setrást, víte, kde to je nejlepší?“

Jeho kolega Petr, ztvárňující postavu Vaňka, tak trochu bez zájmu odpoví: „Kde?“

Jirka coby Staněk horlivým šepotem vysvětluje: „V obchodním domě. Vmísíte se do davu, v nestřeženém okamžiku vniknete na záchod a tam asi tak dvě hodiny čekáte. Nabudou dojmu, že jste nepozorovaně vyšel jiným vchodem, a vzdají to. Schválně to někdy zkuste.“

Lucie u baru dává autogram nějakému páru diváků, kteří se s prosebným úsměvem obracejí také na Jirku a Petra, už převlečené do banálního civilu. Lucie oba líbá na tváře: „Hráli jste úžasně. A lidi byli taky dobrý, co?“

Jirka se na Lucii dívá s upřímným obdivem: „Moc ti to sluší.“

Je to pravda. Lucii je přes pětatřicet, ale díky malé postavě působí dětsky a modré kulaté oči dodávají její tváři naivní dobromyslný výraz.

„Podívej se, jaký mi ten blbec Daniel udělal modřiny,“ ukazuje Lucie Jirkovi fleky na zápěstí a stehnu. Jirka už to nestačí okomentovat, protože k Petrovi mezitím přistoupil padesátiletý muž a Petr ho představuje: „Rád bych vás seznámil s mým spolužákem z gymplu. To je Honza, dříve inženýr, nyní poslanec Kučera.“

Muž má vypoulené oči jako blatníky a hned jim nadšeně podává ruce a široce se usmívá: „Můžu vás pozvat na skleničku?“

Jirka se podívá na Lucii, ta zavrtí hlavou. Takže Jirka reaguje negativně. Lucie vysvětluje, že děti jsou u tchána a dneska mají po dlouhé době sólo večer, takže... Ale Kučera jí rozšafně skáče do řeči: „Jestli vy neprcháte, protože jsem zákonodárce? Ale já jsem člověk jako každé jiné... a dřív jsem taky hrával divadlo, sice jenom amatérský... a možná znáte moji dceru, herečku Violu Kučerovou...“

Lucie s Jirkou kroucí hlavou, že neznají, Kučera nevnímá jejich nechuť se s ním bavit: „A jak jsou staré vaše děti?“

„Máme šestnáctiletého syna,“ odpovídá slušně Jirka, „a desetiletou holku.“

Kučera žertuje: „Doufám, že vás nepotká stejný neštěstí a nebudou chtít taky dělat herectví jako moje dcera... Byl bych opravdu poctěn, kdybych vás mohl na něco pozvat.“

Jirka by nejspíš ze slušnosti podlehl, ale Lucie je rezolutní: „Ne, děkujeme... nezlobte se... na shledanou.“

Je to sice trochu trapné, ale Lucie se do Jirky razantně zavěsí a táhne ho pryč.

Na sex s Jirkou se těšila, protože málokdy jsou doma sami a v posledních letech z toho udělala podmínku. Dřív se spolu milovali, i když děti spaly ve vedlejším pokoji, ale jak rostly, tak se Lucie čím dál víc bála, že je probudí a že se to dětí nějak negativně dotkne. Jirka ji podezíral, že je to jen vytáčka, ale smířil se s tím.

Dneska si Lucie dala za úkol sex si užít. Tělo mechanicky spustilo proces vyvolaný žádostí druhého a přírodní potřebou.

Jenže od začátku si Lucie uvědomuje, jak se kontroluje, jak marně čeká, až věci propadne, a postupně ji rozčiluje, že je milování naplánované, jakoby zorganizované, tudíž nevášnivé, a hlavně klade za vinu Jirkovi, že ji neumí chytrým laskáním opravdu vzrušit. Sama naruživost vyvolat neumí. Někdy to jde, když se napije. To má tendenci si představovat v roli partnera někoho jiného a říká si, jestli to tak taky Jirka dělá, a jestliže ano, tak se spolu milují dva neznámí lidé. Anebo když se ocitnou mimo obdélník domácí manželské postele. Stačí hotel o prázdninách, který v ní vyvolává pocit výletu s milencem. Často ji přepadá smutek, že bude nejspíš do konce života simulovat vzdechy a výkřiky.

I když od mládí byla specialistkou na předstírání. Než potkala Jirku, vykonávala často sex jako povinnost, jíž se cítila zavázána vůči různým klukům, kteří se o ni starali a měli ji snad i rádi, za což jim byla vděčná a jejich emoce splácela poslušným tělem. Stala se rukojmím své zbabělosti. Až s Jirkou pochopila,

že může jít skutečně o něco, po čem se touží. Bylo to možná tím, že se s ní na začátku miloval s ostychem, jako by se jí omlouval, bez dobyvačnosti. Jenže léta manželství touhu rozmělnila, gesta se stala automatickými. Dřívější plynulost, kdy jedno milování bylo pokračováním předchozího, vymizela. Tělo se zadržlo a vzpouzelo se opakování čím dál víc. Vzít do hry jiné tělo? Ale byla by se pak schopná vrátit?

Leží na zádech a má pocit, že ji Jirka „používá“, a říká si, jestli se páření ještě někomu může po mnoha letech vztahu líbit, jestli lze cítit něco jiného než banalitu. Jirkův trup pravidelně dopadá na její a Lucie má pocit, jako by se znovu jen poskytla vůli jiných, že opět jako dnes odpoledne na natáčení hraje roli, Jirkovo tělo se stává tělem jejího hereckého partnera. Snaží se nic nedat najevo, vydává zvuky, o kterých je přesvědčená, že zní adekvátně. Jenže Jirka na to neskočí a uprostřed pohybů se zastaví. Pozoruje ji zklamaně a Lucie má pocit, že se musí omluvit: „Promiň... nějak se do toho nemůžu dostat... pořád myslím na to dnešní natáčení...“

Jirka se odvrátí na druhou stranu postele a neutrálně odpoví: „Tak to zkusíme zítra ráno.“

„Ráno je to nejhezčí,“ snaží se Lucie optimisticky.

2

Silný, dynamický a nepřestávající zvuk domovního zvonku. V domě se šťastně rozštěkají psi. Jirka vystřelí

z postele, Lucie natahuje ruku k hodinkám: „Prosila jsem, aby přijel až v deset.“

Jirka natahuje kalhoty a tričko a žertuje: „Je tady jen o hodinu a půl dřív, to jde.“

Zvonek stále mocně zní. Lucie si obléká župan, přistupuje k oknu. Za brankou přešlapují tchán a děti. Mají samozřejmě klíče, mohli by jít dovnitř, ale Lucie je přesvědčená, že tchán předvádí před všemi malý spektakl. Jednak chce být uvítán, jednak naznačuje strach vstoupit do jejího teritoria. Už skoro dvacet let Lucii tento distingovaný muž leze na nervy a naopak probíhají zcela totožné emoce, pravidelně vrcholící hádkou. Situace se markantně zhoršila před osmi lety po smrti Jirkovy matky, která byla schopná se postavit mezi neúprosné hráče, permanentně si smečující nehoráznosti. Jirka nyní hraje mezi Rudolfem a Lucií roli sběrače míčků, který nikdy nezasahuje do verbálního ping-pongu, pouze supluje roli nespravedlivého arbitra, jenž se vždy přikloní na stranu staršího.

Rudolf si nepřátelsky měří malý dům v bývalé dělnické kolonii, kam se syn se snachou nedávno odstěhovali, a pohrdli velkou rodinnou vilou, kde dlouho pod jeho kralováním žili. Rudolf osaměl a oni se tlačí v téhle krabičce na sirky. Lucie mu odchodem jasně naznačila, ať si chcípne opuštěný, že nehodlá být za nic vděčná. I když se kvůli domku nesmyslně zadlužili. A Jirka ji tupě následuje. Rudolf by si tak přál, aby se mu syn podobal, i když by to vedlo ke konfliktům. Takhle se trapně hádá se snachou. O hlouposti. Do té doby, než se stala členem domácnosti, konflikt patřil pouze do domény intelektuální. Řešil se diskusí a mezi muži.

Protože jako správný mizogyn se Rudolf oženil s ideálně vybranou bytostí, plnou oddanosti a obdivu, chápající svůj život jako službu nadřazené osobnosti. Spáchala jedinou chybu: umřela dřív než on a svou absencí umožnila rozšířit Luciino pole působení.

Lucii žene stejný motor jako Rudolfa – být silnější než ten druhý. Není jí nic vzdálenější než se někomu podvolovat. Bere život jako permanentní přehrávání rolí, které si zvolíme nebo které nám jsou vnucovány okolím. Nehodlá plnit funkci komparzu, štěku, druhých houslí. Chce být hvězda a je zvyklá za to každodenně bojovat.

Přes plot se na Rudolfa a vnoučata drápou rozhicovní foxteriéri. Jirka otevírá branku a psi se s nadšením vrhají na děti. Jirka se s otcem obřadně vítá. Působí jako dva Vikingové, představitelé čisté rasy, jsou vysokí, štíhlí, kučeraví. Mají identickou blondatou barvu vlasů, tchán jistě ne zcela přírodně, jak Lucie ráda připomíná. Jirka má po Rudolfovi ostře řezaný profil a jasně zelené oči, které zdědily i děti, což je Lucii někdy nepříjemné – má pocit, že je prostřednictvím jejich pohledu Rudolf stále sleduje a kontroluje.

Lucie je už skoro oblečená, když do pokoje vběhne Julinka s klecí v ruce: „Mami, podívej, co nám děda koupil! Budou se jmenovat Svět a Vesmír.“

Julinka vytahuje z klece dvě zrzavobílá zvířata a podává je matce, která vyděšeně ustupuje před jejich tupým korálkovým pohledem a vyceněnými zuby: „Co to je za bestie?“

„Mami, to jsou morčata!“

„A kdo jim vybral ty debilní jména?“

„No děda přeci. Mně se ty jména líbí. A podívej se, jak jsou krásný!“

„Ihned je vrať do klece,“ žádá Lucie štítivě, „a dědovi! Nechci je tady!“

„Mami, neboj, já se o ně budu starat!“

Lucie už nic neříká a rázně vyrazí z ložnice do kuchyně. Tchán, kterému táhne na devadesátku, je stále elegantní zachovalý muž noblesního a sportovního vzezření. Otevírá ústa, aby Lucii pozdravil, ale nestihne to, protože ta se na něj hystericky oboří: „Moc dobře víš, že nesnáším hlodavce! Nesnáším piliny! Nesnáším klece! A už jsi nám dal ty dva psy! To snad stačí, proboha!“

Tchán jako by její zlost nezaregistroval, vychovaně pozdraví: „Dobré ráno, Lucie. Tudy prošla vichřice?“

Lucie tuhle otázku dobře zná, stokrát jí tchán v minulosti naznačoval, že má doma bordel, ale rozhodne se ji ignorovat: „Dobré jitro... mohl ses mě na ty morčata zeptat...“

Není jisté, zda je tchánova omluva upřímná: „Byl to včera takový nápad... unáhlený... uznávám. Jestli si přeješ, tak mohou být u mě...“

Julinka drží pevně klec v náručí: „Né, já je chci mít tady! Mami, ty doma nikdy nejsi, tak aspoň tady nebudu sama.“

Kdyby šlo jen o utkání mezi tchánem a Lucí, morčata by nevyhrála, jenže proti Julince je slabá. Ještě chvíli marně bojuje: „Co to je za nesmysl? Za prvý tady často jsem, za druhý máš bratra, otce, Kristýnku, foxteriéry...“

„Schovám je ve svém pokoji, vůbec ti nebudou překážet, nebudeš o nich vědět! Mami...“

„Tak já se pokusím to nějak přežít,“ kapituluje Lucie, protože nechce přiznat, že má z hlodavců panický